

Aan de staatssecretaris van
Infrastructuur en Waterstaat
drs. V.L.W.A. Heijnen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

DATUM 21 maart 2023
KENMERK CGM/230321-01
ONDERWERP Aanbieding Trendanalyse biotechnologie 2023

Geachte mevrouw Heijnen,

Een van de kernboodschappen van de Trendanalyse biotechnologie 2016 was, dat de biotechnologie zich in een stroomversnelling bevond en ingang had gevonden als *enabling technology* in tal van andere wetenschapsvelden en sectoren. Deze dynamiek heeft zich sinds 2016 versneld doorgezet. Er hebben zich tal van nieuwe ontwikkelingen voorgedaan; de convergentie en integratie met andere wetenschapsvelden heeft een grote impuls gekregen. Daarbij ontstaan voortdurend nieuwe wetenschappelijke inzichten en worden nieuwe, veelbelovende toepassingen en producten ontwikkeld.

Op 24 juni 2021 heeft de toenmalige Minister van IenW, mede namens de ministeries van LNV, VWS, EZK en OCW, de COGEM en de Gezondheidsraad verzocht om gezamenlijk een nieuwe Trendanalyse biotechnologie op te stellen. Het doel is om de politiek op hoofdlijnen te informeren over nieuwe biotechnologische ontwikkelingen en toepassingen, evenals daarin te onderkennen trends en te realiseren kansen en mogelijkheden. Ook heeft de minister om aandacht gevraagd voor de daaraan verbonden morele aspecten. Ten slotte vroeg de minister om advies over handelingsperspectieven voor toekomstbestendig beleid en wenselijke regulering.

In de voorliggende Trendanalyse biotechnologie 2023 concluderen de COGEM en de Gezondheidsraad onder meer dat de onstuimige groei van de biotechnologie economische en maatschappelijke kansen biedt, maar dat het verwezenlijken van die kansen kabinetsbrede regie vraagt.

Biotechnologie kan een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties en van Europese en nationale doelstellingen op de terreinen van een circulaire economie, gezondheid en verduurzaming van de voedselproductie. Maar behalve grote kansen brengt biotechnologie ook vragen met zich mee over de ethische toelaatbaarheid en de maatschappelijke wenselijkheid van sommige ontwikkelingen of toepassingen.

Om de kansen te benutten, moet het innovatie-ecosysteem waarbinnen de biotechnologie zich ontwikkelt op orde zijn. Eén van de hoofdconclusies van de Trendanalyse biotechnologie 2023 is dat de Nederlandse en Europese biotechnologische innovatie-ecosystemen dringend verbetering behoeven. Nederland lijkt onvoldoende voorbereid te zijn op de snelle ontwikkelingen in de biotechnologie en op de vragen die deze oproepen. Ook laat ons land kansen liggen om het economische en maatschappelijke potentieel van biotechnologie te benutten.

De Nederlandse overheid heeft een aantal prijzenswaardige initiatieven ontplooid om de biotechnologie te ondersteunen. Maar het ontbreekt aan voldoende onderlinge samenhang en afstemming tussen deze verschillende initiatieven en projecten. Zoals uit de trendanalyse blijkt, voltrekken de ontwikkelingen in de biotechnologie zich niet in isolement. Ze werken door in tal van toepassingsvelden. Er is dus sprake van onderlinge verbondenheid en verweving. De samenhang tussen de ontwikkelingen in de biotechnologie en de integratie en convergentie met andere disciplines, vragen om een integrale benadering van de zijde van de overheid.

De overheidsinspanningen zijn thans te versnipperd en de doelstellingen lijken niet altijd duidelijk. Verantwoorde benutting van de kansen die de biotechnologie biedt, vraagt dringend om een langetermijnvisie en om regie, met duidelijk na te streven doelen. Dit kan niet zonder een interdepartementale aanpak. Daarin zijn kwesties aan de orde als verbetering van de onderzoeksinfrastructuur, ondersteuning van innovatief en fundamenteel onderzoek, modernisering van de (inter)nationale regelgeving en betere benutting van het economische potentieel van biotechnologie. Daarbij mogen ethische uitgangspunten voor het beleid niet uit het oog verdwijnen, zoals waarborging van de privacy van patiënten en burgers. Verder moet aandacht worden gegeven aan communicatie en educatie.

De COGEM en de Gezondheidsraad zijn dan ook van mening dat een kabinetsbrede aanpak nodig is, met betrokkenheid van wetenschappelijke instellingen, maatschappelijke partijen en het bedrijfsleven. Regie en visie van de overheid inzake het inzetten van biotechnologie voor de vele maatschappelijke en economische uitdagingen is hierbij onontbeerlijk.

Hoogachtend,

Prof. dr. ing. Sybe Schaap
Voorzitter COGEM

Prof. dr. B.J. Kullberg
Voorzitter Gezondheidsraad

c.c. De minister van VWS, de heer dr. E.J. Kuipers
De minister van LNV, de heer P. Adema
De minister van OCW, de heer dr. R.H. Dijkgraaf
De minister van EZK, mevrouw mr. drs. M.A.M. Adriaansens